



▲ Med sin nye udstilling "Seminarium" på Kunsthallen Gl. Holtegaard undersøger Jesper Just menneskets forhold til naturen gennem en højteknologisk have, der får planter til at gro ved hjælp af hans videoinstallationer. – Foto: Leif Tuxen.

Videokunst skaber fotosyntese

At skabe en kunstudstilling minder om at skabe en have, mener videokunstneren **Jesper Just**, der bogstaveligt talt får planter til at gro ved hjælp af lys fra menneskekroppe på udstillingen "Seminarium" på Kunsthallen Gl. Holtegaard

interview

AF DANIEL ØHRSTRØM
ohrstrom@k.dk

Der er spor af mennesker overalt. Men støjen fra Helsingørsmotorvejen fortoner sig i det mindste, når man går 500 meter mod Gl. Holtegaard og dens dejlige duft af nyslået græs og tæmmede idyl. Et regiment af blege påskeiljer står tætpakket som trænde balletdansere og svajer sammen i en perfekt cirkel

foran den hvide palæfacade. Men det er baghaven, der virkelig imponerer og må holde gartnerne til ilden i denne tid, hvor alting ellers springer ud i vilde lysegrønne eksplosioner. For her er det tydeligt mennesket, der bestemmer over naturen, så skaber værket er særligt beskåret overalt omkring Gl. Holtegaard, som i dag fungerer som kunsthall, men i 1751 blev skabt som et pralende landsted.

Stedets arkitekt, Lauritz de

Thurah, tegnede i sin tid også Vor Frelsers Kirkes spir og Eremitageslottet. Men her i Holte lod han sig inspirere af selveste Versailles-slottet ved at anlægge en blæret barokhave, hvis snorlige midtergang følger sollinjen – som om mennesket endda kunne tæmme solsystemets mægtige ildkugle.

"Dengang demonstrerede man jo sin magt ved at vise, at man kunne tæmme naturen, der nok også virkede farligere på den tid. I dag er na-

turen jo mest farlig, fordi den er ved at gå under. Men jeg blev inspireret af selve stedet her og ikke mindst solopgangen i haven, da jeg skabte min nye udstilling. For i virkeligheden synes jeg, at det at skabe kunstudstillinger minder meget om at skabe haver," siger den internationalt anerkendte kunstner Jesper Just, som i øjeblikket er aktuel med totalinstallationen "Seminarium", der fylder altting indenfor.

"Teknik og planter må ikke berøres" står der på et skilt, før man træder ind i udstillingen, som med Jesper Justs egne ord er tænkt som et "dystopisk postapokalyptisk fremtidspejl af den barokke have udenfor". Og hvor man udenfor kunne få fornemmelsen af at træde ind i fortidens overklassestørhed, træder man herinde ind i en form for uhyggelig fremtid, hvor den sidste rest af jordisk liv bliver holdt kunstigt i live af teknologi.

De tykke kabler ligger på gulvet som sorte slanger overalt. Men det første, man ser på udstillingen, er en cylinderformet pumpe, der som i et laboratorium pumper vand og gødning videre ind i udstillingen via nogle tynde glasrør, som fører videre til en slags høje, slanke reagensglasvaser, som holder planterne i live uden brug af jord.

"Det er som i vertikalt landbrug, ligesom man i Irma kan se salater, der gror under blå og røde varmelamper," forklarer Jesper Just, som herinde har skabt sin egen højteknologiske have, hvor selv solen er erstattet af mennesket. For her vokser planterne ikke ved hjælp af sollys, men planterne opnår fotosyntese ved hjælp af lyset fra menneskekroppe på store reklame-skiltsskærme.

Skærmyset oplyser udstillingssalene i et ultraviolet skær, som altså åbenbart også skaber fotosyntese for de små kviste med både ukrudt og lægeurter, som Jesper Just har givet liv her.

"Det er planterne, der er i centrum her, mens kroppene sådan set bare giver planter-

ne lys. Man kan sige, at rollerne er vendt om her. Planter er jo forudsætningen for liv i mange fødekæder, men her bliver det på en eller anden måde mennesket, der giver planterne livet tilbage," siger han.

JESPER JUST

Det virker også, som om kroppene på udstillingen er reduceret til reservedele. På flere af skærmene er der zoomet helt ind på forskellige kroppsdele i langsom bevægelse, så man får den lidt uhyggelige fornemmelse af at stå mellem en flok hospitals-spritzglas med legemsdele, der stadig er levende. En gennemtrængende maskinel brummen blander sig også med lyden af en mekanisk menneskestemme på en af de første skærme, hvor en kvindemund synes at tale en plante frem.

Sådan rimer Jesper Just på sin egen skæve måde også på Bibelens skabelsesberetning, hvor Gud jo taler altting frem.

"Man må fortolke udstillingen, som man vil. Men mine værker bliver tit fortolket religiøst. Og her er det ikke underligt, for med det samme man arbejder med liv, lys og skabelse, kommer man jo tæt på en religiøs tydning eller symbolik. For mig selv er der også klart noget åndeligt på færde. Men der er måske mindre af det metafysiske og åndelige i værket, der er udstillet her, da det grundlæggende bæres af fotosyntese, teknologi og hackede videoskærme. Det er jo i virkeligheden et ret fysisk værk," fastslår han, men tilføjer alligevel:

Selv tilhører Jesper Just efterhånden en succesfuld kunstnerelite – med sin base i både New York, Berlin og København. Men forholdet til det elitære har han også tidligere brugt som en undersøgelse af eksistensen. En del af

"Selvom mine værker opfattes på andre måder andre steder, er det klart, at jeg selv er et produkt af en kristen kultur. Jeg nyder faktisk også at gå i kirke, selvom jeg ikke er opdraget til det," siger Jesper Just med et smil i stemmen.

Det er heller ikke første gang, at Jesper Just trækker på de store bibelhistorier i sin kunst. Allerede i værket "This Love is Silent" (2002) skabte han en lille kunsthall, der på sin egen måde gik i dialog med påskemorgenfortællingen. I den film sidder to brødebetyngede gangstertyper i en bil på en mørk havnekaj, da bagagerummet pludselig springer op, og en ung mand, der ellers lader til at være blevet likvideret, sætter sig op og synger "Cucurucucu paloma", en smuk spansk sang om en hvid due, inden sangeren som en anden genopstået Kristus sætter sig ind i bilen for at trøste sine dødlere. Og sådan bliver rollerne altså også byttet om her, hvor naturen får liv gennem menneskets teknologi, som ellers har truet naturen.

"Jeg vil helst ikke lukke værket. Det kan være tankevækkende og tankeprovokerende at tage et meget højteknologisk og transformere det om til at kunne gro planter, og det vil jeg lade stå til åben fortolkning. Jeg kommer ikke med nogen domme eller nogen færdige tolkninger. Men det er klart, at det spiller på vores forhold til både naturen og vores kroppe i en tid, hvor bioteknologien kan optimere vores kroppe, så vi måske kan leve 2-300 år. Men hvilke etiske spørgsmål rejser det ikke? For kan vi på den måde tillade os at træde i Guds sted? Og vil det i givet fald være alle, der får adgang til den teknologi eller kun de i forvejen mest privilegerede?"

Selv tilhører Jesper Just efterhånden en succesfuld kunstnerelite – med sin base i både New York, Berlin og København. Men forholdet til det elitære har han også tidligere brugt som en undersøgelse af eksistensen. En del af

kroppene på skærmene tilhører balletdansere fra Den Kongelige Ballet, som han flere gange har arbejdet sammen med. I 2017 instruerede han ovenikøbet en ballet, og sidste år fik han stor ros for sin kunstudstilling i New York, hvor han også brugte balletdanseres kroppe.

"Jeg tilsluttede elektroder til balletdansernes kroppe med en software, som spillede Gabriel Faurés opus 50 ind i deres muskler, så de ikke bevægede sig ud fra deres følelse og træning, men direkte som følge af musikken. For jeg ville gerne prøve at nulstille og genstarte deres kroppe," forklarer han.

Sådan viste han, at teknologien trods alt har ændret sig meget, siden Degas malede balletdanserinder for over 100 år siden. Men menneskets stræben er grundlæggende den samme.

"Danserens krop, som er blevet trænet til at kunne noget helt særligt, mens deres kroppe professionelt set har udtynt sig selv i en tidlig alder. Det syntes jeg var interessant. Og her undersøger jeg kroppen på en anden måde," siger Jesper Just, inden han går ud i den barokke have, hvor forårsollen endelig er kommet frem.

Jesper Just

► **Født i 1974.** Dansk fotograf og videokunstner. Han dimitterede i 2003 fra Det Kongelige Danske Kunstakademi og har siden turneret i både Europa og USA med sine værker, ligesom han har base i både New York, Berlin og København. Han har blandt andet modtaget Carnegie Art Award og Eckersberg Medaillen. "Seminarium" vises frem til den 4. juli på Kunsthallen Gl. Holtegaard i Holte.

kort nyt

Københavns Kunsthal tildeler pris

Udstillingsprisen Vision 2021 tildeler kunstcenteret Copenhagen Contemporary og kurator og forsker Irene Campolmi for udstillingskonceptet "Yet, it Moves!". Udstillingsprisen Vision uddeles af Bikubenfonden, og med prisen modtager Copenhagen Contemporary fem millioner kroner til at realisere idéen "Yet, it Moves!", der kan oplyses til maj 2023. "Yet, it Moves!" bygger på en vision om at lade samtidskunsten indtage centrale dele af København, hvor publikum i deres daglige bevægelse gennem byrummet møder kunsten på nye måder.

Skagensmaler indtager Paris

Det parisiske museum Musée Marmottan Monet giver fra den 19. maj for første gang nogensinde besøgende mulighed for at opleve et større udvalg af værker af den danske maler P.S. Krøyer (1851-1909) i en eksklusiv særudstilling. Udstillingen er den største retrospektive præsentation af kunstnerens arbejde i Frankrig nogensinde og frugten af et treårigt forskningssamarbejde mellem Musée Marmottan Monet og Skagens Museum, skriver det danske museum i en pressemeddelelse. Udstillingens anden del, "Krøyer og Paris – franske forbindelser og nordiske toner" udfoldes på Skagens Museum i foråret 2022.

Jødisk Kulturfestival markerer jubilæum

Efter en ufrivillig coronapause sidste år kan Jødisk Kulturfestival i år fejre 10-årsjubilæum, når festivalen, som Det Jødiske Samfund i Danmark står bag, løber af stablen i København fra den 30. maj til den 6. juni. I år er festivalens omdrejningspunkt energien og dynamikken i det jødiske liv i Danmark, Europa og i resten af verden, skriver festivalen i en pressemeddelelse. Årets festivalprogram byder på mere end 60 aktiviteter for både børn, unge og voksne, der ud over musik, teater, film, debatter og foredrag blandt meget andet også byder på oplæg om Daniel Libeskinds arbejde med Dansk Jødisk Museums nye arkitektoniske indgangsparti, der står klar til efteråret, ligesom man blandt andet også vil kunne høre sange fra albummet "Hjemløshed", hvor sanger Channe Nussbaum sætter lyd til poet Henrik Nordbrandts digte.

Festival råber politikere op

Smukfest, også kendt som Skanderborg Festival, lagde tidligere på ugen et opråb på festivalens hjemmeside rettet mod landets politikere og kulturminister Joy Mogensen (S). Det skriver netmediet Kulturmonitor. Opråbet kommer, efter Smukfest ligesom en lang række andre festivaler i sidste uge måtte meddele, at festivalen, som man kender den, er aflyst igen i år. Det skete på baggrund af den nye politiske enbåningsaftale, som blev præsenteret natten til den 4. maj. Den lagde nemlig op til, at man efter den 1. august, hvor festivalen normalt finder sted, højst må være 5000 deltagere. Smukfest har offentliggjort en liste over de ting, som de "pusler" med for at lykkes med en festival, som et svar til kulturministeren, der i sidste uge skrev på sin Facebook-side, at hun var nysgerrig på, hvad de store festivaler "puslede" med af idéer. Det har fået Skanderborg-festivalen til at nedskrive en lang række af udfordringer, der lige nu gør det svært for arrangørerne. Det rundtes af med: "Til sidst pusler vi med at forstå, hvorfor ingen med politisk kasket vil stille sig op, se os i øjnene og forklare, hvordan det giver mening at lukke os ned frem for at lade troen og håbet komme både sensommeren, vaccinerne, Coronapasset og udviklingen til gode, så vi kunne planlægge sikkert videre i henhold til situationens udvikling."

Copenhagen Soloists

SCHUMANN

Klaverkoncert

MENDELSSOHN

Symfoni nr. 3 ("Den Skotske")

Hebriderne (ouverture)

Christina Bjørkøe - klaver

Orkester på autentiske instrumenter

Dirigent: Jonathan Ofir

Musikhuset Aarhus, Symfonisk Sal, 22.5.21 kl 16

Konservatoriets Koncertsal, Kbh 23.5.21 kl 16

Links til billetter på www.copenhagensoloists.dk